

כיצד הרגל פרק שני בבא קמא

לח א ב ג מיי פ"ג
מהלכות שנים הלכה
ג סמג עשין פז טור ש"ע
ח"מ ס' קנח סמג ו
וע"ש:
ל"ב ד מיי"ט ס"ג הלכה
ג סמג שם פ"ג ט"ז
ח"מ ס' קנח סמג ה':
ב ה מיי"ט פ"ג מהלכות
גולה וצדיקה הלכה ט
סמג עשין עג טור ש"ע
ח"מ ס' שט"ג סמג ט'
בא ו מיי"ט פ"ג מהלכות
מעילה הלכה ז ח
וע"ש כ"מ סמג עשין י':
פב ז ה מיי"ט ס"ג הלכה
ח:

מוסף רש"י

כמה לא חלי ולא
מרגיש גברא דמריה
סייעיה. כמה סמך
ומנעט ואין לך לאג
מכל רעה מי שהקפ"ה
בעוהו (י"חא ב:). המקיף
הברו משלש רוחותיו.
שקנה ג' שדות כפי
שדה חפירו לשלש מריה
וגדר את לשלש ונאלץ
שדה של ארבעה זה המקיף
משלש רוחותיו (ב"ב ד:).
אין מחייבין אותו. למת
לנוס. כדלמיקן דסתם
קבעה מקום שניהו על
לגדור הוא. הג"ח מ"ט
(תוס' מורו שמואל והוא
הרשב"ם) ול"י טעמא
משום דלמתי לא מהני ליה
מתי שהכל יכולים להיטמם
מרות רביעית. הא רביעית
מחייבין אותו כדלמיקן
בגמ'. ואע"ג דלמיקן
דסתם קבעה מקום שניהו
על לגדור הוא. ה"מ צ"ו
קבעה לנקעה ויכול גזיה
ד' אמות נסח הוא ללא
בענין לילא היק רליה.
אלא כשכל היק בעמות
שלא יכנסו לשדה צריך
לגדור גדר של עשרה
שטחים המונע מליכנס
הבעמות (שם). היות
והעלייה של שנים. בית
של זה והעלייה של זה
שחלקו ק"ב נמלאת אביב
(ב"ב ק"ח). אמר קבל
העלייה לבעל הבית
לבנות. הומוהו והתקנה
המחממה המוטלין עליו
לגנות והוא יבנה הומוהו
מן התקנה ולמעלה ותקנה
העליונה של ג' (שם). הרי
לגדור עד תקנה המחממה,
ורושב בה עד שנתון
לו יציאותיו. ואח"כ יאל
ממנו ויבנה עלייתו (שם).
נתיישב בדבר. עשין
זה עד שמתיישב דעתו
לשכר כהלכה (ב"ב טו:).
נתנה להברו הוא מעל.
הענין מעל שהולאה לחולין
(מש"כ ב:) דשין שנתם
לו הולין מל הקדש
לחולין (תנינה ט') שקבעה
חפירו בעמותו והוא יבנה
הקדש (ב"ב טז:). והחפיר
לא מעל. ככל שעשה
הוא נה. דהא קדיה
הוא ועליה דהאך לשומי
ואשר חטא מן הקדש יבנה
(תנינה ט'). בנאה לתוך
ביתו חטא זה לא מעל
כו'. כמס' תנינה (ט)
פרשין מכדי משקל שקליה,
מה לי ננאה הוא מה לי
נתנה לחפירו, ואקמינן בנכח
(תנינה יא'). זאת אומרת.

הא איתהגרי. אפילו למ"ד צ"ק דצ"ב (דף יב:) כופין אותו על
מדת קדוש ויהניין ליה אחד מנרנא שאני הכא שהיה יכול
למונעו מתחילה מלדור צביתו ולמ"ד התם מעלין ליה כנכסי דבר
מוריון משום דדמי למונע חפירו מתחילה לדור צביתו אצל הכא
כבר דר ואם תאמר ההוא דתחב לו
חפירו צבית הצליעה דריש אלו נערות
(כמוצות דף ל:). אמאי חייב האוכל זה
נהנה זה לא חסר הוא שאם היה
מחזיר היתה נמאסת ואין שיה כלום
וי"ל דלא דמי הולא ונהנה מממת
החסרון שהיה מתחילה מידי דהוי
אהא דתנן מתוך הרחבה משלם מה
שהנית דלנעיסה לא מחייב דהוי שן
צרה"ר אלא אהנאת מעיו מחייב אע"פ
שאם מחזירו אין שיה כלום:
אפקורי מפקר דהו. לא לגמרי
דל"כ אפילו מה שהנית
לא משלם אלא מתיישב מהס סקצור
שיתקללו מממת שרבים דורסים
עליהם (ט) עד שלא יצואו לדמי מה
שהנית: **את גרמת** ל"י הקיפא
יתירא. מתוך פירוש הקונטרס משמע
דמיירי בגדר שצין שדהו לשדה ניקף
וקשה דהיכי חשיב ליה זה נהנה זה
אין חסר הולא שכל אותו הגדר לא
נעשה אלא להפסיק צין שדותיו לשדה
גרמת לי כל זה הסיקף דהקיפא
יתירא משמע שגרס ליה להרבות
אלא נראה שמתכוון קצו צד רוחות
הקיפא ויתירא משום שמתמת
שדה האמנעי הסיקף גדול יותר
מנאי: **אם עמד** ניקף. כסדר
המשנה ל"ג כהדיא ניקף אלא לנישנא
דמפרש התם דקאי אניקף דייק הכא:
מעמא דניקף הא מקיף פמור.
ואפילו רצנן לא פליגי
אלא משום דל"ל את גרמת לי
הקיפא יתירא ואל"ת ואי זה נהנה זה
לא חסר פטור אפילו עמד ניקף נמי
וי"ל שאני עמד ניקף דגלי אדעתיה
דניחא ליה בהוצאה ולא דמי לדר
בחצר חפירו ללא גלי אדעתיה אלא
בחסן: **ת"ש ר"י** אומר. ואפילו
רצנן לא פליגי אלא משום דציתא
לעלייה משמע: **נתנה** אפירו
כו'. צ"ק דתנינה (דף יב:) פריך
מכדי מגול גזיה מה לי הוא מה לי
חפירו ומשני כצבני צנין המסורות
לגזר עסקינן ואל"ת מ"מ למעול דהוי
מתכוין לקנות ואפילו למ"ד (ב"מ דף
מ"ח.) שליחות יד כריכה חסרון ה"מ
כשאין מתכוין לקנות הכל וי"ל דאין
אדם מועל אלא צמתכוין להוציאו
מרכות מני שהוא והכא הוא סבור
שלו הוא: **והוא** שהניחה ע"פ
ארובה. פ"ה דלא קבעה צבנין דלא
הוי שניו הלכך לא מעל עד שידור
תחמיה ומימה כי קבעה נמי לא קני
דשינוי החסר לצרייתו הוא כדלמנר
בגהול קמא (לקמן יז:). האי דגול נסכא מתצריה עבדיה וזוי לא קני
בשינוי מ"ט דהדר עבד להו נסכא:
ושמואל עלמנו הדר ביה כדלמרינן
בפרק שהולא (ב"מ דף יב:):
כהדיוט
מדקמתי דכי דר תחמיה חייב ואע"ג דשלא מדעת הקדש עבד: בהקדש ליכא למימר שלא מדעת דלעת שכינה איכא הלכך כהדיוט מדעת דמי:
אין

הא איהסניט. דאי לאו חזר דידי הוה אוגר אחריו: **לכי** השמש
לי כשתשמיני שימוש אחד אומר לך: כדך ליה סודרא. קיפל לו
סודר שלו: **משלמס מה** שנהניט. אלמא צמר הנאה אוליין: **גברא**
דמריה סייעיה. רמי צר חמא: **דאע"ג** דלא דמיא. הוה צעיר
למתניטין: **קיבלה.** רב חסדא מנייה
ולא ארבעה מידי: **מפקר** להו. ולא
חסר מידי דהא סופן לאיצוד: **משלס**
רוחוסיו. שהיה לו לראובן שלש שדות
אצל שדה שמעון משלס רוחוסיו:
וגדר. לראובן את הראשונה סמוך
לשדה שמעון לצד מחילות חילונות
שהיו לו צינו לשאר הצקעות: **ואם**
השניה והשלישית. כוה: **אין** מחייבין
אוסו. אין מחייבין
את שמעון כלום
דמאי אהני ליה הכי
שדכו פמומה מלך
רביעית: **הארבעית.**
הא אם היה לו לראובן ד' שדות
מארבע רוחות של שמעון וגדרן
מחייבין את שמעון לתת את חלקו
במחילות הפנימיות שצינו לראובן:
זה נהנה. שמעון: **וזה לא חסר.**
לראובן ששני יש לו לגדור שדה:
הקיפא יתירא. דאי לאו שדה של
שמעון צין שדותיו הוי סגי ליה
במחילות חילונות והוה כל שדותיו
גדורים והלכך חסר הוא בשצילו:
אם עמד ניקף וגדר את הרביעית.
גלי אדעתיה דניחא ליה בהקיפו של
לראובן ומגלגלים עליו את הכל לתת
את חלקו צנ' מחילות פנימיות של
לראובן: **הא מקיף.** הא אם קנה
מקיף עוד שדה רביעית אצל שמעון
וגדרה פטור שמעון: **לדידי סגי לי**
בצנינא צר וזוה. לא היה יכולת צדי
לגדור גדר של אצנים וסגי לי בגדר
קואים צר וזוה להדליל ציני וצנין:
בנים והעלייה. בית של זה והעלייה
שעל גבה הוה של אחר: **יליאוסיו.**
מה שהולא על הבית. אלמא מדיהיב
ליה כל יציאותיו ואינו מנכה לו שצר
מה שעמד צבית אלמא זה נהנה
שהיה לו לשכור אחרת וזה לא חסר
דצלאו הכי לא צעני איהו למצנייה
פטור הנהנה: **דבית לעלייה** משמע.
שעל הבית לנסול העלייה הלכך
הדין עם זה לדור צו: **רבי יהודה**
אומר כו'. אמנא קמא פליג דבעל
העלייה צריך להעלות שצר לבעל
הבית: **שחוריתא דאשייטא.** שמשחיר
לו הכתלים הלכך חסר הוא אצל צית
ישן לא: **שחור** צי רבי אמי. להא
צעיר דלעיל זה נהנה זה לא חסר
מהו: **מה חסרו.** זה עמד צבית
דלא קיימא לאגרא: **סניישב צביר.**
נעין צה: **לאו כפירוש** אסמך. לאו
כהדיא שמעה רבי אבהו מנייה דר'
יוחנן: **נעל אצו** או קורה. מפרש
במסכת מעילה (כ.) דצוצור עסקינן: לא

מעל דמעיקרא נמי צרשתייה הוי כי השתא ולא שינוי הוא: **נפנה** להצירו.
קנייה חפירו דגוצר יש לו רשות ליתן זה שהולאו לחולין מעל: **בנאה.**
גוצר בתוך צימו לא מעל כו': **והוא שהניחה ע"פ** ארובה. ולא קבעה
צבנין דלא הוי שניו הלכך לא מעל עד שידור תחמיה: **זאת אומרת.**
מדקמתי דכי דר תחמיה חייב ואע"ג דשלא מדעת הקדש עבד: בהקדש ליכא למימר שלא מדעת דלעת שכינה איכא הלכך כהדיוט מדעת דמי:
אין

א) יומא כב: ועי' שם כפי
רש"י ד"ה כמה לא חלי,
ב) צ"ב ד: א) צ"מ קח.
ג) ג'טין סג: ד) ג'טין סג:
ה) שבעות מת: ו) נמי לא
שלא: ז) ו' נצרות ט.
ח) מנינה י: צ"מ
ט: מעילה ט: י) מנינה
יא: ע"ש מעילה כ: ע"ש,
יב) נצ"מ ט: יג) רבא,
יד) ס"א עד שלא יצאו אלא
לדמי.

הגהות הב"ח

א) ר' יהודה אומר אף
זה דר פל"ל וזוה ה'
נמקך:

גליון הש"ס

גב' לבי השמש עי' מ"ל
פ"ג מהלכות עבדים הלכה
ח:

רבינו הגנאל

ובחר דשמיש רב חסדא
כתלמיד לרב לרמי בר
חמא פשייה ליה מיהא
דתנן אם נתנה משלמת מה
שנהנה. ודחי' לה ואמרי'
ולא היא. בעיין זה נהנה
וזה לא חסר. ומתני' זה
נהנה וזה חסר. והא דתנן
במעילה פ"ה נעל אבן או
קורה שהקדש, בנאה
בתוך ביתו לא מעל עד
שידור תחמיה בשוה
פרטת. ואמ' שמואל והוא
שנתיחה על פי ארובה,
שאם רצה נוטלה. אבל אם
בנאה בתוך הבית, חייב
מיד. ודייק' אבהו מדברי
שמואל ואמר זאת אומרת
הדר בחצר חפירו שלא
מדעתו צריך להעלות לו
שכר. ושמע' ליה ר' יוחנן
והנה רצה בשמיה. ולא
היא. אלא דשתיק ליה
משום דלא אשגח ביה,
דסבר לה כדורבא דאמי'
שכירות הקדש שלא מדעת

דל ואמר דמשלם מעילה להקדש (ב"ב טז:).